

Afwegingskader voor vakanties in tijden van COVID-19

Mei 2020

Afwegingskader voor vakanties

De COVID-19 epidemie in Nederland is dankzij de bestrijdingsmaatregelen steeds beter onder controle. Dat geeft ruimte om de touwtjes langzaam te laten vieren en beperkende maatregelen stapsgewijs te verlichten, zonder het doel van voorkomen van overbelasting van de zorg uit het oog te verliezen. De incidentie is nu gedaald tot een acceptabel niveau. Het doel is nu om deze situatie op z'n minst te handhaven om daarmee te voorkomen dat (delen van) de curatieve zorg wederom overbelast worden. In de komende vakantieperiode zal er weer meer gereisd gaan worden, met mogelijke gevolgen voor de epidemie in Nederland.

In dit afwegingskader worden voorstellen voor beleid gedaan om de gevolgen van vakanties voor de epidemie in Nederland te beperken. Deze adviezen zijn gericht op Nederlanders die op vakantie gaan in Nederland of in het buitenland en op buitenlanders die in de vakantieperiode naar Nederland komen.

De huidige situatie

Op dit moment worden alle niet-essentiële reizen naar het buitenland afgeraden. Reizigers die met het vliegtuig naar Nederland (terug) komen uit een land met een hoog risico op COVID-19 besmetting moeten 14 dagen in thuisquarantaine. Naast deze Nederlandse maatregelen geldt een inreisverbod (tot 15 juni) voor niet essentiële reizen van buiten de EU naar binnen de EU.

Binnen Nederland is vakantieverblijf op dit moment alleen toegestaan in accommodaties met eigen sanitaire voorzieningen. Openbare sanitaire voorzieningen en voorzieningen op campings en in jachthavens blijven waarschijnlijk tot 1 juli gesloten.

De gedragsregels die in Nederland gelden zijn de basis voor de bestrijding, ook als men op vakantie is; Social distancing, handhygiëne, gebruik mondneusmasker in het OV, bij klachten thuis blijven of naar huis gaan en je laten testen.

Risico's voor COVID-19 verspreiding in Nederland door buitenlandse vakanties; indicatoren

Op basis van epidemiologie kan moeilijk aangegeven worden welke landen die Nederlandse toeristen bezoeken precies een risico vormen voor stijging van het aantal COVID gevallen in Nederland en vanuit welke landen de kans op import door buitenlandse toeristen naar Nederland verhoogd is. In veel landen zijn grote regionale verschillen in epidemiologie en deze kan heel snel veranderen, zeker in toeristische gebieden, mede omdat de risico's ook samenhangen met de contacten met andere buitenlandse toeristen uit landen waar COVID-19 nog veel voorkomt.

Een belangrijke indicator voor de risico's en de eigen gezondheid in het buitenland is het pakket van maatregelen en beperkingen die in andere landen opgelegd worden, de communicatie hier over naar vakantiegangers en de handhaving hiervan.

De risico's in het buitenland voor de epidemie in Nederland zijn verder afhankelijk de beschikbare testmogelijkheden, BCO activiteiten en de beschikbaarheid van faciliteiten voor quarantaine en isolatie.

Risico's voor de Nederlandse vakantieganger in het buitenland.

Gezien de verspreiding van COVID-19 in de wereld kun je overal in mindere of meerdere mate een COVID-19 besmetting oplopen en kun je dus ook in het buitenland ziek worden. Afhankelijk van het land en de situatie levert dit de volgende risico's op:

- Behoeft aan medische zorg in een land met een mogelijk overbelast gezondheidssysteem, met risico op een, naar Nederlandse maatstaven, sub-optimale zorg, waardoor kans op ernstiger beloop van de ziekte. Ook kunnen de mogelijkheden voor repatriëring beperkt zijn
- Strenge quarantaine- en isolatieregels voor contacten en mensen met klachten in andere landen waardoor mogelijk bewegingsvrijheid tijdens de vakantie zowel voor de patiënt als voor de medereizigers sterk wordt ingeperkt en een eventuele tijdige terugreis wordt bemoeilijkt

Beleidsadviezen

- Negatief reisadvies voor risicogroepen
- Goede communicatie over de risico's voor de gezondheid tijdens een vakantie in het buitenland en de mogelijke maatregelen waar vakantiegangers mee te maken kunnen krijgen

Risico verhogende factoren bij reizen naar het buitenland

De risico's tijdens een vakantie zijn net als in Nederland gerelateerd aan afstand houden en hygiëne maatregelen en zijn gerelateerd aan het risico op contact met een COVID-19 geval. De risico's worden met name vergroot door het bezoeken van cafés en clubs, drukke terrassen, drukke stranden, drukke campings en volle jeugdherbergen. De aanwezigheid van vakantiegangers uit hoog-risico gebieden kunnen het risico nog extra verhogen. In het begin van de griep пандemie in 2009 zagen we waarschijnlijk hierdoor import tijdens de voorjaarsvakantie door jongeren die in Spanje uitgaansgelegenheden hadden bezocht.

Bij gebruik van gedeelde vervoermodaliteiten is de 1,5 meter regel moeilijk te handhaven. Tijdens vervoer naar de vakantiebestemming zijn besmettingsrisico's verhoogd door druktes op vliegvelden, volle vliegtuigen, bussen, veerboten en treinen. [ref: Browne] Deze risico's zijn vergelijkbaar met de risico's in het OV. Risico's zijn het kleinst als men met eigen huishouden per auto reist. Bij vlieg reizen gelden specifieke infectierisico's die gerelateerd zijn aan de gebruikte ventilatie/filtersystemen in vliegtuigen

Beleidsadviezen

- a. Voorkeur voor reizen met eigen huishouden per auto adviseren
- b. OV-advies voor Nederland aanhouden voor bus-, trein- en bootreizen
- c. Goede communicatie over gedragsregels tijdens de vakantie

- d. Gezondheidscheck (triage) voordat reiziger aan boord gaat van vliegtuig, trein, veerboot of bus
- e. Negatief reisadvies voor landen waar geen beperkingen worden opgelegd aan bars, disco's, drukke evenementen etc.

Risico op import

Quarantaine voor vakantiegangers is een zware interventie omdat een twee weken quarantaineperiode niet in verhouding staat tot de duur van de vakantie en het gevolgen kan hebben voor werk en school. Een quarantaine advies na thuiskomst van een vakantie of voor een buitenlander die naar Nederland op vakantie komt zal dan ook mogelijk slecht worden opgevolgd, mede omdat dan een groot deel van de vakantie wordt ingenomen door de quarantaineperiode. Aangezien quarantaine een effectief middel is tegen COVID-19 verspreiding is dit wel een maatregel die moet kunnen worden opgelegd in specifieke situaties voor specifieke groepen toeristen, bijvoorbeeld als blijkt dat de epidemiologische situatie in een land of regio verslechterd. Ook als men naar Nederland komt vanuit een land waarvoor een negatief reisadvies geldt kan quarantaine worden opgelegd om de risico's te verkleinen.

Entry screening bij binnenkomst in Nederland door middel van testen of temperatuurmetingen heeft een beperkte waarde in het voorkomen van import omdat dit momentopnamen betreft en de vakantieganger tijdens deze testen mogelijk in de incubatieperiode zit. De kans dat iemand met COVID-19 op een bepaald moment een negatieve test heeft wordt geschat op 75% [7] Een negatieve testuitslag kan zelfs een vals gevoel van veiligheid geven en daarmee de risico's vergroten. Laagdrempelig aanbieden van testen bij compatibele klachten is met extra aandacht voor communicatie hier over effectiever om zieken na terugkeer in een vroeg stadium op te sporen.

Omdat de risico's op import gerelateerd is aan de epidemiologie en de maatregelen in het land waar men op vakantie gaat of waar vakantiegangers in Nederland vandaan komen gelden voor zowel uitreizende als inkomende toeristen dezelfde reisbeperkingen

Beleidsadviezen Nederlandse toeristen die naar het buitenland gaan

(10)(2a)

- b. Quarantaine verplichting voor vakantiegangers komend uit landen waarvoor een negatief reisadvies geldt

Beleidsadviezen voor buitenlandse toeristen die naar Nederland komen:

(10)(2a)

- b. Communicatie in het buitenland over maatregelen en eventuele inreisbeperkingen die in Nederland gelden
- c. Communicatie in verschillende talen aan de grenzen en op vliegvelden over de regels in Nederland
- d. Laagdrempelig testen aanbieden voor buitenlanders met klachten in Nederland en dit duidelijk communiceren
- e. BCO capaciteit uitbreiden in gebieden met veel vakantiegangers
- f. Quarantaine verplichting voor reizigers komend uit landen waarvoor een negatief reisadvies geldt

COVID-19 risico's door vakantie in Nederland

De risico's in Nederland zijn voornamelijk gerelateerd aan de compliance met de gestelde regels en maatregelen. Social distancing kan onder druk komen te staan op locaties waar veel toeristen en dagjesmensen bij elkaar komen, zoals op stranden, markten, terrassen en winkelstraten. Dit geldt ook voor verblijf in gedeelde accommodaties en gebruik van gedeelde sanitaire voorzieningen.

Mogelijk zal door het grotere aantal Nederlanders dat in Nederland op vakantie gaat deze zomer het OV drukker worden, waardoor de transmissiekansen verhoogt worden. [1]

Overwegingen voor beleid en advisering:

- a. Aanpassen capaciteit van campings, jeugdherbergen en gedeelde vakantievoorzieningen zodat 1,5 meter afstand te handhaven is
- b. Verplichting frequente reiniging van gedeelde sanitaire voorzieningen
- c. Beperken van instroom druk bezochte plekken
- d. B&B alleen bij gescheiden sanitaire voorzieningen en minimaal contact tussen bewoners en gasten
- e. Verhoog capaciteit van OV naar populaire vakantiegebieden
- f. Schaal BCO capaciteit op in gebieden waar veel toeristen verblijven

Extra benodigde middelen voor vakantieperiode

In de vakantie periode kan de druk op BCO verhoogd worden doordat er mogelijk meer besmettingen gaan plaatsvinden, omdat GGD personeel op vakantie is en omdat BCO vaker een internationaal of multi-regionaal karakter kan krijgen. De impact hiervan is moeilijk in te schatten, maar er moet rekening worden gehouden met benodigde opschaling bij GGDen in vakantie regio's en bij het RIVM waar de internationale meldingen worden verwerkt. Op Schiphol en bij GGD Kennemerland moet rekening gehouden worden met meer BCO activiteiten rond vliegtuigcontacten en de behoefte aan isolatievoorzieningen voor reizigers met klachten in transit. Ook moet rekening gehouden worden met toeristen die in quarantaine of isolatie moeten terwijl ze geen reservering (meer) hebben voor geschikte accommodatie.

Overwegingen voor beleid en advisering:

- a. Verplicht mensen naar huis te gaan of gebruik te maken van individuele verblijfsfaciliteiten als quarantaine of isolatie wordt opgelegd
- b. Creëer quarantaine en isolatiefaciliteiten voor buitenlanders
- c. Testmogelijkheden en BCO faciliteiten in vakantiegebieden, ook voor buitenlanders, en uitgebreide communicatie hierover

ECDC en de landen om ons heen

Ook in de landen om ons heen en in de rest van Europa wordt nagedacht over hoe toerisme deze zomer veilig de ruimte kan worden gegeven. Vooral landen die voor een groot deel economisch afhankelijk zijn van toerisme willen graag weer bezoekers gaan ontvangen. Toerisme kan aantrekkelijk gemaakt worden door het openen van bars, clubs en sport- en culturele voorzieningen. Er zullen dus waarschijnlijk mogelijkheden gaan ontstaan voor Nederlanders die naar het buitenland op vakantie willen. De plannen voor toerisme zijn op dit moment nog volop in ontwikkeling in

Europa. (10)(2a)

(10)(2a)

Omdat de risico's door vakanties voor de epidemie in Nederland en andere landen voor deel afhankelijk zijn van het gevoerde beleid in de vakantielanden is een eenduidig Europees beleid op dit gebied zeer wenselijk en is afstemming op Europees niveau noodzakelijk. Eenduidig beleid en duidelijke communicatie hierover in Europa voorkomt een lappendeken van regeltjes en verboden en verwarring bij vakantiegangers, wat de compliance en daarmee de verspreiding ten goede komt.

(10)(2a)

Samenvatting beleidsmaatregelen

a. Reisadviezen voor Nederlanders en buitenlanders

(10)(2a)

- Negatief reisadvies voor risicogroepen
- Quarantaineplicht voor reizigers (Nederlanders en buitenlanders) uit landen met een negatief reisadvies

b. Communicatie

- Goede uitgebreide informatievoorziening via verschillende kanalen; folders, flyers, posters, informatieschermen, advertenties, sociale media en websites van de overheid.

- Een duidelijke leidraad voor toeristen die naar Nederland komen en een leidraad voor Nederlandse toeristen moet de volgende onderwerpen omvatten:
- i. risico's van reizen naar het buitenland
 - ii. De regels en maatregelen in Nederland (ook gecommuniceerd in het buitenland)
 - iii. De gedragsregels voor Nederlandse vakantiegangers in het buitenland
 - iv. Hoe en waar je getest kunt worden in Nederland
- c. Aanvullende maatregelen in Nederland
- Inrichten van testmogelijkheden en BCO in vakantiegebieden, ook voor buitenlanders
 - Inrichten van isolatie en quarantainefaciliteiten voor buitenlanders
- d. Beleidsafstemming op EU niveau
- Afstemming van beperkende maatregelen zoals het beleid t.a.v. de opening van bars, clubs, terrassen, stranden, evenementen etc.
 - Handhaving van de gestelde regels
 - Toegang tot testfaciliteiten voor buitenlanders en uitvoering van BCO
 - Beschikbaarheid van isolatie en quarantainevoorzieningen

Aandachtspunt

Voor de epidemie in Nederland is het bevorderlijk als Nederlanders zoveel mogelijk thuis blijven en eventueel in Nederland op vakantie gaan. Dit kan gefaciliteerd worden door het annuleren van buitenlandse vakantie met teruggave van de gemaakte kosten te vergemakkelijken en dit wettelijk te ondersteunen. Dit voorkomt dat mensen die een reis geboekt hebben, maar daar door de omstandigheden vanaf willen zien, toch naar het buitenland zullen reizen omdat de kosten toch al gemaakt zijn. Dit moet dus losgekoppeld worden van de eventuele negatieve reisadviezen

Referenties:

- 1- https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_transportservices.pdf

- 2- EC press release: Tourism and transport: Commission's guidance on how to safely resume travel and reboot Europe's tourism in 2020 and beyond

Acrobat
Document.pdf

- 3- European Centre for Disease Prevention and Control. Considerations related to measures for travellers to reduce spread of COVID-19 in the EU/EEA. ECDC: Stockholm; 2020.

ECDC-measures
rel-to travel to reduc

- 4- Browne A, Ahmad SS, Beck CR, Nguyen-Van-Tam JS. The roles of transportation and transportation hubs in the propagation of influenza and coronaviruses: a systematic review. *J Travel Med.* 2016 Jan 18;23(1):tav002. doi: 10.1093/jtm/tav002.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/26782122/>
- 5- Eichner M, Schwehm M, Wilson N, Baker MG. Small islands and pandemic influenza: potential benefits and limitations of travel volume reduction as a border control measure. *BMC Infect Dis.* 2009 Sep 29;9:160. doi: 10.1186/1471-2334-9-160.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19788751/>
- 6- COVID-19 Aviation Health Safety Protocol. Guidance for the management of airline passengers in relation to the COVID-19 pandemic. Issue no: 01 Issue date: 20/05/2020

ECDC - 20-05-2020 -
COVID-19 Aviation h

- 7- European Centre for Disease Prevention and Control. Considerations for travel-related measures to reduce spread of COVID-19 in the EU/EEA. ECDC: Stockholm; 2020.

ECDC - 26-05-2020 -
Considerations for t